

บทความวิจัย (Research Article)

การให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่:
กรณีศึกษานักเรียนที่มีภาวะออทิซึมชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

SUPPORTING A STUDENT TRANSITION TO A NEW SCHOOL: A CASE
STUDY OF A SECOND GRADE STUDENT WITH AUTISM

Received: April 10, 2019

Revised: May 2, 2019

Accepted: May 31, 2019

สุนิสา ปันทรวงษ์^{1*} ดารณี อุทัยรัตนกิจ²
Sunisa Pantarawong^{1*} Daranee Utairatanakit²

^{1,2}คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

^{1,2}Faculty of Education, Kasetsart University, Bangkok 10900, Thailand

*Corresponding author, E-mail: sunisa.pantarawong@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงกรณีศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากระบวนการและผลของการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่กรณีศึกษาเป็นนักเรียนชายที่มีภาวะออทิซึม อายุ 7 ปี กำลังเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ เครื่องมือการรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษาเครื่องมือที่ใช้ในการให้ความช่วยเหลือพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสมแผนเปลี่ยนผ่าน และแบบสัมภาษณ์ในการประเมินพฤติกรรมการเล่นกับเพื่อน

ผลการศึกษาพบว่ากระบวนการให้ความช่วยเหลือในการเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่ มี 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นที่ 1 การรวบรวมข้อมูลการศึกษาเป็นรายกรณี พบว่า นักเรียนมีความสามารถพิเศษทางด้านการร้องเพลง เต้น และเล่นดนตรี ส่วนความบกพร่อง คือ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และยังขาดทักษะในการเล่นกับเพื่อน ขั้นที่ 2 การให้ความช่วยเหลือพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสมด้วยเรื่องราวทางสังคม พบว่า ระหว่างการดำเนินกิจกรรม นักเรียนมีพฤติกรรมการเล่นกับเพื่อนที่ดีขึ้นและนักเรียนยังสามารถแสดงพฤติกรรมการเล่นที่ถูกต้องกับเพื่อนได้หลังจากหยุดการใช้เรื่องราวทางสังคม ขั้นที่ 3 การจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านโดยดำเนินการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่าน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน มารดาของนักเรียน ครูประจำชั้นโรงเรียนเดิม ครูการศึกษาพิเศษ และครูประจำชั้นโรงเรียนใหม่ ขั้นที่ 4 การปฏิบัติตามแผนเปลี่ยนผ่าน เริ่มจากนักเรียนได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์และได้รับการรักษาด้วยยา ครูประจำชั้นโรงเรียนเดิมได้ส่งต่อข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียนให้ครูประจำชั้นโรงเรียนใหม่และบุคลากรที่เกี่ยวข้องคณะกรรมการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านได้ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามแผนเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่ได้เป็นอย่างดี ขั้นที่ 5 การประเมินผลและติดตามผล พบว่า นักเรียนสามารถเล่นกับเพื่อนได้อย่างเหมาะสม รู้สึกผูกพันกับครู ไร้กังวลใจครุ มีความสุขที่ได้อยู่โรงเรียนใหม่ และมีผลการเรียนดีขึ้นผลของการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการเปลี่ยนผ่าน พบว่า ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับความสำเร็จ ได้แก่ 1) ด้านความสัมพันธ์กับครู เนื่องจากครูโรงเรียนใหม่ เป็นครูการศึกษาพิเศษที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เมื่อได้รับทราบข้อมูลของนักเรียนอย่างละเอียด

จากครูโรงเรียนเดิมก็พร้อมที่จะนำไปใช้ในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ทันที 2) ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน เนื่องจากครูโรงเรียนเดิมมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จึงได้นำเทคนิคการปรับพฤติกรรมโดยใช้เรื่องราวทางสังคมมาใช้แก้ปัญหาการเล่นกับเพื่อนของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีทักษะการเล่นกับเพื่อนที่ดีขึ้นก่อนเปลี่ยนผ่านไปสู่โรงเรียนใหม่ 3) ด้านการเรียน เนื่องจากนักเรียนได้เรียนในห้องเรียนรวมที่มีทั้งเด็กทั่วไปและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนรวมอยู่ด้วยกันจำนวนไม่มากนัก ทำให้ครูสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และมีเพื่อนคอยช่วยเหลือเรื่องการเรียน รวมทั้งมีครูการศึกษาพิเศษ และนักจิตวิทยาให้การดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด

คำสำคัญ: กรณีศึกษา / การให้ความช่วยเหลือในการเปลี่ยนผ่าน / ภาวะออทิซึม

Abstract

The purpose of this research was to examine the process and the results of supporting a student transition to a new school. The case study was a 2nd grade male student with Autism. The research instruments were data collection tools, case studies. Tools used to assist improper play behavior transition plan and an interview form to evaluate playing behavior with friends.

The results of this study showed that the transition process consisted of five major steps. First step was collecting the case study student's educational data. In this case study, it was found that the student had talents in singing, dancing, and playing music. The student's weaknesses were lack of self-emotional control and lack of social skills in playing with peers. Second step was teaching the student how to play with peers by using social story strategy. During the intervention phase, the student demonstrated appropriate playing behaviors. After the intervention phase, the student consistently demonstrated appropriate playing behaviors. Third step was creating a transition plan. The committee of this transition plan was consisted of school director, deputy director, the student's mother, the classroom teacher from the previous school, the special education teacher, and the classroom teacher from the new school. Fourth step was implementing the transition plan. During this step, the student was diagnosed by a physician and the medicine was provided. Also, the classroom teacher from the previous school reported the student's data to the classroom teacher from the new school. During the implementation phase, all of the committee members followed the created transition plan. Fifth step was evaluating and following-up. The results indicated that student could play with peers in an appropriate way, had good relationship with teachers, felt happy in the new school, and improved academic achievement. The results of helping students in transition found that factors related to success were: 1) relationship with teachers Because the new school teacher is a special education teacher with knowledge expertise in

caring for students with special needs When receiving detailed information of students from the former school teacher, it is ready to be used to assist students immediately 2) Relationship with friends Because the original school teacher has knowledge and understanding about the behavior modification of children with special needs Therefore applying behavior modification techniques using social stories to solve problems with students' friends Make students have better playing skills with friends before transitioning to a new school and 3) In terms of education, because students are able to study in a combined classroom that includes both children and children with special needs, a small amount of study is included. Enabling teachers to take care of students thoroughly and have friends to help with learning including having special education teachers and psychologists provide close support.

Keywords: Case study/ Supporting a Student Transition / Autism

บทนำ

ภาวะออทิสซึมเป็นปัญหาทางจิตเวชเด็กที่รุนแรง เด็กที่เป็นออทิสติกมักมีปัญหาและความยากลำบากในการทำความเข้าใจและการใช้ภาษา ไม่ว่าจะเป็นภาษาท่าทาง ภาษาพูด ภาษาเขียน ทักษะในการเข้าสังคมไม่ดี ไม่ค่อยสบตา ไม่สนใจหรือเอาใจใส่ต่อบุคคลและสิ่งแวดลอม ไม่มีเทคนิควิธีการในการเล่นกับเพื่อน ไม่รู้จักวิธีการทำให้ผู้อื่นพอใจด้วยวิธีการที่ถูกต้อง ส่งผลให้มีปัญหาทางสังคม มีพฤติกรรมที่แปลกๆ ซ้ำๆ (สุชิน เย็นสวัสดิ์, 2553) ดังนั้นเด็กออทิสติกจึงควรได้รับการช่วยเหลือเพื่อให้มีพฤติกรรมทางสังคมที่เหมาะสมซึ่งจะทำให้เด็กออทิสติกสามารถปรับตัวเข้ากับผู้อื่นได้เป็นอย่างดี เป็นที่ยอมรับและดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (ทวีศักดิ์ สิริรัตนเรขา, 2560)

จากความบกพร่องของเด็กออทิสติกที่มีความผิดปกติทางพัฒนาการทางสังคมส่งผลให้เกิดภาวะเครียด หงุดหงิด อึดอัด วิตกกังวล และกลัวอย่างไร้เหตุผล ซึ่งเด็กไม่เข้าใจและไม่รู้วิธีการปรับตัวต่อสถานการณ์ต่างๆ ไม่สามารถควบคุมพฤติกรรมที่เหมาะสมตามสถานการณ์จึงระบายความรู้สึกเหล่านี้ในรูปแบบของพฤติกรรมไม่พึงประสงค์หลายๆ อย่าง (เพ็ญแข ลิมศิลา, 2547) ซึ่งพฤติกรรมไม่พึงประสงค์เหล่านี้เป็นพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมกับพัฒนาการก่อให้เกิดอันตรายต่อร่างกาย ทรัพย์สิน หรือจิตใจ รวมทั้งมีผลต่อการเรียนรู้และการปรับตัว ทำให้เด็กออทิสติกอยู่ในสังคมได้ยากและเป็นปัญหาที่ควรได้รับการช่วยเหลือ เพราะจะส่งผลกระทบต่อตัวเด็ก ครอบครัว และสังคมได้

นอกจากนี้ปัญหาการปรับตัวยากเป็นความผิดปกติทางอารมณ์และพฤติกรรม และมีปัญหาในการเล่นกับเพื่อนดังนั้นการเปลี่ยนชั้นเรียนหรือโรงเรียนจึงจำเป็นต้องมีแผนเปลี่ยนผ่านเพื่อเตรียมความพร้อมให้นักเรียนเปลี่ยนผ่านไปอย่างราบรื่น Hart & Whalon (2011) ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างโอกาสให้แก่เด็กออทิสติก ได้กล่าวว่า การให้ความช่วยเหลือเด็กโดยการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่าน (Transitional Plan) สำหรับผู้เรียนที่เลื่อนระดับชั้น จบการศึกษา และย้ายโรงเรียน มีความจำเป็นอย่างยิ่ง การสนับสนุนและเสริมสร้างโอกาสอย่างเหมาะสมให้สามารถปรับตัวและมีส่วนร่วมอย่างเต็มศักยภาพในโรงเรียนใหม่บนพื้นฐานสิทธิที่เท่าเทียมกับบุคคลอื่นๆ โดยได้รับการสนับสนุนในระยะเปลี่ยนผ่านการเปลี่ยนผ่าน

จัดเป็นกระบวนการให้บริการสนับสนุนนักเรียนออทิสติก ซึ่งมีอยู่ทั้งหมด 4 ลักษณะ ได้แก่ แผนเปลี่ยนผ่านเพื่อเข้าสู่ระบบโรงเรียน แผนเปลี่ยนผ่านระหว่างชั้นเรียนและการเลื่อนชั้น แผนเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่ และแผนเปลี่ยนผ่านจากระดับมัธยมศึกษาสู่วิทยาลัย โดยต้องแน่ใจว่ากระบวนการเปลี่ยนผ่านนี้เป็นไปอย่างราบรื่น ซึ่งต้องมีการวางแผนและจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านเป็นลายลักษณ์อักษรด้วยความระมัดระวัง (สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ, 2554) ทั้งนี้การเตรียมความพร้อมในระยะเปลี่ยนผ่านจึงมีความสำคัญอย่างมากสำหรับเด็กออทิสติกและครอบครัว คือ เด็กจำเป็นต้องได้รับการเตรียมความพร้อมด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นในการเรียนร่วมกับเพื่อน การเข้าร่วมกิจกรรมในโรงเรียน และการปรับตัวให้เข้ากับบุคคลใหม่และสภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างเหมาะสม (จิราภรณ์ อักษรนุ, 2557)

จากการสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในห้องเรียน พบว่า ในห้องเรียนที่ผู้วิจัยรับผิดชอบเป็นครูประจำชั้นนั้น มีนักเรียนออทิสติกเพศชาย จำนวน 1 คน กำลังศึกษาอยู่ในห้องเรียนรวมชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เป็นนักเรียนที่มีระดับสติปัญญาต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย และไม่มีควมพิการซ้อน เมื่ออยู่ที่โรงเรียนนักเรียนมีปัญหาการเล่นกับเพื่อนใจร้อน หงุดหงิดไม่ให้ง่าย วุ่นวาย เล่นแรง ไม่รู้จักวิธีในการเข้าหาเพื่อนที่เหมาะสม ขาดทักษะในการเล่นกับเพื่อน ขาดการไตร่ตรองยังคิด นอกจากนี้นักเรียนกำลังจะจบการศึกษาในระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในปีการศึกษา 2560 และมีความจำเป็นต้องย้ายไปศึกษาที่โรงเรียนแห่งใหม่ จึงต้องมีการเตรียมความพร้อมในการวางแผนเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่ ดังนั้นเพื่อเป็นการช่วยเหลือให้นักเรียนเปลี่ยนผ่านไปสู่วิทยาลัยและปรับตัวเข้ากับโรงเรียนใหม่ได้อย่างราบรื่น ผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องจัดกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนในการเปลี่ยนผ่านและเตรียมตัวนักเรียนให้พร้อมในการเปลี่ยนผ่านไปสู่วิทยาลัย โดยผู้วิจัยมีบทบาทในการให้ความช่วยเหลือพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสม พานักเรียนไปพบแพทย์ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนใหม่พานักเรียนกับผู้ปกครองของนักเรียนไปเยี่ยมชมโรงเรียนใหม่รวมทั้งเข้าพบครูประจำชั้นโรงเรียนใหม่ซึ่งกระบวนการช่วยเหลือนักเรียนในการเปลี่ยนผ่านประกอบไปด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน ครอบครัว และโรงเรียนใหม่ การสอนทักษะในการเล่นกับเพื่อนอย่างเหมาะสม การจัดทำแผนเปลี่ยนผ่าน การดำเนินการตามแผนรวมทั้งการประเมินผลและติดตามผลเพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้าสู่สภาพแวดล้อมใหม่ได้อย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

วัตถุประสงค์ของงานวิจัย

เพื่อศึกษากระบวนการและผลของการให้ความช่วยเหลือในการเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่ของนักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2

วิธีดำเนินการวิจัย

พื้นที่ที่ศึกษา

โรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาแห่งหนึ่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นโรงเรียนขนาดกลาง ตั้งอยู่ในเขตชุมชนกึ่งเมือง โดยมีนักเรียนจำนวน 682 คน นักเรียนที่มีความต้องการพิเศษ 6 คน จำนวนห้องเรียนพิเศษ 1 ห้องเรียน และครูการศึกษาพิเศษ 1 คน

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย 1) นักเรียนชายที่มีภาวะออทิสซึม อายุ 7 ปี ซึ่งเป็นเด็กที่มีพฤติกรรมความบกพร่องด้านการเข้าสังคม ด้านการสื่อสาร และมีพฤติกรรมซ้ำๆ 2) ผู้อำนวยการโรงเรียน 3) รองผู้อำนวยการโรงเรียน 4) มารดาของนักเรียน 5) ครูประจำชั้นโรงเรียนเดิม 6) ครูการศึกษาพิเศษ และ 7) ครูประจำชั้นโรงเรียนใหม่

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยแบ่งตามกระบวนการเปลี่ยนผ่าน 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษา ประกอบด้วย

1.1 แบบสังเกตและบันทึกการสังเกต ได้แก่ 1) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม Antecedents Behavior Consequence (ABC) และ 2) แผนผังข้อมูลสามเหลี่ยม (Scatter plots)

1.2 แบบสัมภาษณ์และบันทึกการสัมภาษณ์

1.3 แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน

1.4 แบบกรอกข้อมูลนักเรียน

1.5 แบบคัดกรอง ได้แก่ 1) แบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scales: ADHD/LD/Autism (PDDs) (ดารณี อุทัยรัตนกิจ, ชาญวิทย์ พรนภดล, วัจนินทร์ โรหิตสุข, นิรมล ยสินทร, สุพัตรา วงศ์พิเศษ แอนดราตี, ฐาปณีย์ แสงสว่าง, และ วิรมลล์ โล้เจริญรัตน์, 2559) และ 2) แบบคัดกรองความพร้อมทางการเรียน (ดารณี อุทัยรัตนกิจ, ผกามาศ นันทจิรวัดวัฒน์, ธัชชฤต เทียมธรรม, และ เนตรบุญ บุญรัตนกรกิจ, 2558)

1.6 แบบทดสอบทางจิตวิทยา ได้แก่ 1) แบบทดสอบความสามารถทางสติปัญญา Draw-a-Person Intellectual Ability Test for Children, Adolescents and Adults (DAP: IQ)(Reynolds and Hickman, 2004) 2) แบบทดสอบสติปัญญาที่ไม่ใช้ภาษา Naglieri Nonverbal Ability Test Individual Administration (NNAT1) (Naglieri, 2003) 3) แบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion Method) 4) แบบประเมินพฤติกรรม (Conners' Rating Scales) (ศูนย์บริการจิตวิทยาและแนะแนว, 2560) และ 5) แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 6-11 ปี (กรมสุขภาพจิต, 2558)

2. เครื่องมือที่ใช้ในการให้ความช่วยเหลือพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสมประกอบด้วย

2.1 หนังสือภาพเรื่องราวทางสังคม เรื่อง “ขอฉันเล่นด้วยคนสิ” เป็นหนังสือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อบรรยายสถานการณ์ทางสังคมในรูปแบบการชี้แนะที่เหมาะสม

2.2 แผนการจัดกิจกรรมเรื่องราวทางสังคมประกอบด้วย วัตถุประสงค์ เนื้อหา การดำเนินกิจกรรม สื่อ/อุปกรณ์ และการวัดและประเมินผล

2.3 แบบบันทึกพฤติกรรมการเล่นกับเพื่อน

3. เครื่องมือที่ใช้ในการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่าน เป็นแผนที่มีข้อมูลรายละเอียดเกี่ยวกับนักเรียนและกระบวนการดำเนินการเกี่ยวกับการฝึกเตรียมความพร้อมของนักเรียนในการปรับตัวเข้าสู่สภาพแวดล้อมใหม่

4. เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินผลและติดตามผลเป็นการประเมินผลและติดตามผลหลังจากที่ได้มีการปฏิบัติตามแผนเปลี่ยนผ่าน โดยใช้แบบสัมภาษณ์ในการประเมินพฤติกรรมการเล่นกับเพื่อน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการตามกระบวนการเปลี่ยนผ่าน 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูลการศึกษาเป็นรายกรณีใช้เทคนิควิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสังเกตและบันทึกการสังเกต การสัมภาษณ์ การเยี่ยมบ้าน ใช้แบบสอบถามใช้แบบทดสอบทางจิตวิทยา

ขั้นตอนที่ 2 การให้ความช่วยเหลือพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสม ผู้วิจัยดำเนินการสอนโดยใช้เรื่องราวทางสังคม (Social Story) รวมทั้งสังเกตและบันทึกพฤติกรรม

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านโดยกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละงานให้ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ได้รับมอบหมาย

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติตามแผนเปลี่ยนผ่าน เมื่อจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านแล้ว คณะกรรมการที่ได้รับมอบหมายปฏิบัติหน้าที่ดำเนินการตามแผนเปลี่ยนผ่าน

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและติดตามผล ผู้วิจัยขออนุญาตครูประจำชั้นโรงเรียนใหม่เข้าไปสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน สัมภาษณ์ครูประจำชั้นโรงเรียนใหม่และผู้ปกครองของนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมด้านการเล่นกับเพื่อน

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาคครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่รวบรวมมาโดยใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอผลการวิจัยแบบพรรณนา

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยในส่วนนี้ แบ่งเป็น 4 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 บริบทของโรงเรียน ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน ตอนที่ 3 การให้ความช่วยเหลือตามกระบวนการเปลี่ยนผ่านและตอนที่ 4 ผลการให้ความช่วยเหลือตามกระบวนการเปลี่ยนผ่าน มีสาระโดยสังเขป ดังนี้

ตอนที่ 1 บริบทของโรงเรียน

1.1 โรงเรียนเดิม เป็นโรงเรียนระดับชั้นประถมศึกษาแห่งหนึ่ง สังกัดกรุงเทพมหานคร เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล 1 ถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีอาคารเรียน 3 หลัง ใช้เป็นห้องเรียน 23 ห้องเรียน ห้องพิเศษ 13 ห้อง มีนักเรียนทั้งสิ้น 722 คน เป็นนักเรียนชาย 377 คน และนักเรียนหญิง 345 คน มีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษทั้งหมด 14 คน เป็นเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา 3 คน เด็กที่มีความบกพร่องทางการเรียนรู้ 8 คน นักเรียนที่มีภาวะออทิซึม 3 คน ซึ่งเด็กที่มีความต้องการพิเศษจะเรียนรวมอยู่กับเด็กทั่วไปในห้องเรียนปกติโดยมีคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนให้การสนับสนุนการดำเนินงานทุกด้านของโรงเรียนด้วยดี รวมทั้งผู้ปกครองนักเรียนส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

1.2 โรงเรียนใหม่สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการเปิดทำการสอนเมื่อปี พ.ศ. 2518 เป็นโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนรวม ในแต่ละระดับชั้นจะมีนักเรียนที่มีความต้องการพิเศษเรียนรวมในห้องเรียนกับเด็กทั่วไป มีนักจิตวิทยามาประกบดูแลในห้องเรียนและมีการจัดการเรียนรวมมาอย่างยาวนานทำให้บุคลากรในโรงเรียนและนักเรียนต่างมีความเข้าใจ

ในตัวเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ คอยช่วยเหลือและดูแลเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษในโรงเรียนทำให้เด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในโรงเรียนได้อย่างราบรื่น

ตอนที่ 2 ข้อมูลพื้นฐานของนักเรียน

กรณีศึกษาเป็นนักเรียนชายที่มีภาวะออทิสซึม อายุ 7 ปี กำลังศึกษาอยู่ในห้องเรียนรวมชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ปีการศึกษา 2560 ได้รับการวินิจฉัยจากแพทย์ว่าอยู่ในกลุ่มอาการออทิสติก สเปกตรัม นักเรียนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย และมีทักษะการช่วยเหลือตนเองในกิจวัตรประจำวันได้ตามวัย นักเรียนยังมีปัญหาด้านต่างๆ ดังนี้ 1) ด้านสังคม นักเรียนมีพฤติกรรมเริ่มต้นเล่นกับเพื่อนด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง 2) ด้านพฤติกรรมและอารมณ์ นักเรียนยังไม่สามารถควบคุมตนเองได้ 3) ด้านภาษาและการสื่อสาร นักเรียนมักจะพูดติดอ่าง และไม่สามารถเริ่มต้นบทสนทนาเมื่อจะคุยกับผู้อื่น 4) ด้านพื้นฐานทางวิชาการ นักเรียนมีพัฒนาการเรียนรู้ช้ากว่าเพื่อนในวัยเดียวกันมีความจำเป็นต้องให้เรียนกับครูแบบตัวต่อตัว และครูต้องคอยดูแล กระตุ้นเตือน และสอนซ้ำหลายๆ ครั้ง

ตอนที่ 3 การให้ความช่วยเหลือตามกระบวนการเปลี่ยนผ่าน

ขั้นตอนที่ 1 การรวบรวมข้อมูลการศึกษาเป็นรายกรณี เป็นการศึกษาข้อมูลจำเพาะของนักเรียนทั้งด้านสภาพร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม สภาพครอบครัว และพฤติกรรมของนักเรียน เพื่อที่จะเก็บรวบรวมข้อมูล จุดเด่นจุดด้อยและการเตรียมนักเรียนให้พร้อมต่อการเปลี่ยนผ่านดังตาราง 1

ตาราง 1 ผลการรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษา

เครื่องมือ	จุดประสงค์	วันที่เก็บ	ผลการประเมิน
1. แบบสังเกตและบันทึกการสังเกต			
1.1 แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรม Antecedents Behavior Consequence (ABC)	บันทึกพฤติกรรมของนักเรียน โดยทำการบันทึกเหตุการณ์ ก่อนที่จะเกิดพฤติกรรมปัญหา ขณะเกิดพฤติกรรมปัญหา และหลังจากเกิดพฤติกรรมปัญหา	วันพุธที่ 6 ถึง วันอังคารที่ 12 กันยายน พ.ศ. 2560	นักเรียนมีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง และมีพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสม
1.2 แผนผังข้อมูลสามเหลี่ยม (Scatterplots)	เพื่อนำมาใช้ในการประเมินหน้าที่ของพฤติกรรม ช่วงเวลาที่เกิดพฤติกรรม เวลาที่การปรับพฤติกรรมจะถูกใช้เพื่อลดปัญหาพฤติกรรม	วันพุธที่ 12 ตุลาคม 2560	นักเรียนขาดทักษะการเล่นกับเพื่อนมีพฤติกรรมเริ่มต้นเล่นกับเพื่อนด้วยวิธีการที่ไม่ถูกต้อง

ตาราง 1 (ต่อ)

เครื่องมือ	จุดประสงค์	วันที่เก็บ	ผลการประเมิน
2. แบบสัมภาษณ์และบันทึกการสัมภาษณ์	เพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลและหารายละเอียดที่เป็นสาเหตุของการแสดงพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสมจากนักเรียนและบุคคลที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน	วันอังคารที่ 22 ถึง วันพุธที่ 27 ธันวาคม 2560	นักเรียนแสดงพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสมกับเพื่อน ผู้หญิงคนเดิม ทำให้ครูผู้อำนวยการโรงเรียน เพื่อนในห้องเรียน และผู้ปกครองทราบถึงพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน
3. แบบบันทึกการเยี่ยมบ้าน	เพื่อสังเกตความเป็นอยู่ทางบ้านและรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับครอบครัวของนักเรียน รวมทั้งเป็นการร่วมมือกับบิดามารดาของนักเรียนในการให้ความช่วยเหลือนักเรียน	วันอังคารที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2561	สาเหตุที่นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม เพราะได้รับอิทธิพลจากสมาชิกในครอบครัวแสดงพฤติกรรมที่รุนแรงกับนักเรียน และได้รับอิทธิพลจากสื่อต่างๆ เช่น ภาพยนตร์ และการเล่นที่มีเนื้อหาความรุนแรง
4. แบบกรอกข้อมูลนักเรียน	เพื่อนำมาใช้สำหรับบันทึกข้อมูลของนักเรียนเป็นรายบุคคล	วันพฤหัสบดีที่ 17 สิงหาคม 2560	1. ประวัติการเรียนรู้ พบว่า ผู้ปกครองของนักเรียนไม่ค่อยมีเวลาเอาใจใส่เรื่องการเรียนรู้ เมื่ออยู่ที่โรงเรียนนักเรียนมักจะมีพฤติกรรมอยู่ไม่นิ่ง มีปัญหาด้านการอ่าน การเขียนสะกดคำ และคิดคำนวณทางคณิตศาสตร์ 2. สุขภาพของนักเรียน พบว่า นักเรียนมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ต้องรับประทานยาควบคุมสมาธิเป็นประจำทุกวัน

ตาราง 1 (ต่อ)

เครื่องมือ	จุดประสงค์	วันที่เก็บ	ผลการประเมิน
5. แบบคัดกรอง			
5.1 แบบคัดกรอง KUS-SI Rating Scales: ADHD / LD/Autism (PDDs)	เพื่อประเมินบุคคลที่มีปัญหา พฤติกรรมเฉพาะ ซึ่งอาจจะมี ภาวะสมาธิสั้น บกพร่อง ทางการเรียนรู้ด้านการอ่าน การเขียน การคิดคำนวณ และ ออทิสซึม	วันจันทร์ที่ 28 สิงหาคม 2560	นักเรียนมีปัญหาสมาธิสั้น (ADHD) ในระดับควรได้รับความช่วยเหลือด้านการศึกษา และมีภาวะบกพร่องทางการเรียนรู้ ด้านการอ่านและการคิดคำนวณในระดับควรได้รับความช่วยเหลือด้านการศึกษา และภาวะออทิสซึมในระดับควรส่งต่อแพทย์ เพื่อรับการตรวจ ประเมินอย่างเร่งด่วน
5.2 แบบคัดกรองความพร้อมทางการเรียน	เป็นเครื่องมือที่ครูใช้เพื่อ ประเมินความพร้อมทางการ เรียนวิชาคณิตศาสตร์และ ภาษาไทย และด้านพฤติกรรม การปรับตัวสำหรับนักเรียนชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1	วันพุธที่ 26 กุมภาพันธ์ 2561	นักเรียนมีความพร้อมทางการ เรียนในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษา ไทย และพฤติกรรมกรปรับ ตัว ผ่านเกณฑ์ในทุกด้าน
6. แบบทดสอบทางจิตวิทยา			
6.1 แบบทดสอบความสามารถทางสติปัญญา Draw-a-Person Intellectual Ability Test for Children, Adolescents and Adults (DAP: IQ)	เป็นเครื่องมือที่ใช้ในการ ประเมินและมุ่งเน้นการศึกษา ในเรื่องของความสามารถทาง สติปัญญา บุคลิกภาพ และ บุคลิกลักษณะที่ได้จากการวาด ภาพ	วันพุธที่ 26 กุมภาพันธ์ 2561	นักเรียนได้คะแนนมาตรฐาน รวมเท่ากับ 87 แสดงว่า นักเรียนมีความสามารถทาง สติปัญญาอยู่ในระดับต่ำกว่า เกณฑ์เฉลี่ย
6.2 แบบทดสอบสติปัญญาที่ไม่ใช้ภาษา Naglieri Nonverbal Ability Test Individual Administration (NNAT1)	เป็นเครื่องมือที่นำมาใช้ ประเมินความสามารถทางสติ ปัญญาที่ไม่ใช้ภาษาของ นักเรียนที่มีภาวะออทิสซึม	วันพุธที่ 26 กุมภาพันธ์ 2561	นักเรียนได้คะแนนมาตรฐาน รวมเท่ากับ 82 แสดงว่า นักเรียนมีความสามารถทาง สติปัญญาอยู่ในระดับต่ำกว่า เกณฑ์เฉลี่ย

ตาราง 1 (ต่อ)

เครื่องมือ	จุดประสงค์	วันที่เก็บ	ผลการประเมิน
6.3 แบบเติมประโยคให้สมบูรณ์ (Sentence Completion Method)	เป็นแบบทดสอบที่ผู้ถูกทดสอบต้องเขียนหรือตอบประโยคให้สมบูรณ์ เพื่อใช้วัดบุคลิกภาพภายในด้านแรงจูงใจ ความคิด ความรู้สึก และทัศนคติ	วันอังคารที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561	นักเรียนมีปัญหาในด้านสภาพทางอารมณ์และสังคม มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับเพื่อนและควบคุมอารมณ์ของตนเองไม่ได้
6.4 แบบประเมินพฤติกรรม (Conners' Rating Scales)	เป็นเครื่องมือที่ครูและผู้ปกครองใช้เพื่อประเมินพฤติกรรม ภาวะสมาธิสั้นของนักเรียน	วันอังคารที่ 25 กุมภาพันธ์ 2561	นักเรียนมีคะแนนประเมินด้านพฤติกรรมชน อยู่ไม่นิ่ง จากครู 69 คะแนน และจากผู้ปกครอง 74 คะแนน แสดงว่านักเรียนมีปัญหาด้านพฤติกรรมชน อยู่ไม่นิ่งในระดับควรส่งต่อแพทย์เพื่อรับการตรวจประเมินอย่างเร่งด่วน
6.5 แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 6-11 ปี	เป็นเครื่องมือที่จะช่วยให้ครู/ผู้ดูแลเด็กได้ทราบถึงจุดดีจุดเด่นของลักษณะความฉลาดทางอารมณ์ที่ควรส่งเสริมและจุดอ่อนที่ควรพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น	วันอังคารที่ 4 กันยายน 2560	นักเรียนมีคะแนนสูงที่สุด 2 ด้าน ได้แก่ ด้านสุข คือ รื่นเริงเบิกบาน และ ด้านดี คือ ยอมรับถูกผิด นักเรียนมีคะแนนต่ำสุดที่ต้องพัฒนา ด้านเก่ง คือ มุ่งมั่นพยายาม และปรับตัวต่อปัญหา

ขั้นตอนที่ 2 การให้ความช่วยเหลือพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสม ผู้วิจัยได้สร้างหนังสือภาพเรื่องราวทางสังคมและแผนการจัดกิจกรรมเรื่องราวทางสังคม เพื่อนำมาใช้ในการสอนทักษะการเล่นกับเพื่อนที่เหมาะสมให้กับนักเรียน โดยก่อนดำเนินกิจกรรม พบว่า นักเรียนยังมีพฤติกรรมชอบทำให้เพื่อนเจ็บตัวบ่อยครั้ง และหลังจากดำเนินกิจกรรม พบว่า นักเรียนมีพฤติกรรมการเล่นกับเพื่อนที่ดีขึ้นตามลำดับ โดยนักเรียนสามารถพูดขออนุญาตก่อนที่จะเข้าไปเล่นกับเพื่อนและสามารถรอให้เพื่อนอนุญาตก่อนแล้วจึงมือพานักเรียนเข้าไปเล่นด้วยได้ ถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะหยุดการใช้เรื่องราวทางสังคมแล้วนักเรียนก็ยังสามารถปฏิบัติพฤติกรรมการเล่นที่ถูกต้องได้เมื่อถึงเวลาที่ต้องเล่นกับเพื่อน

ขั้นตอนที่ 3 การจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านผู้วิจัยได้จัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่โดยเสนอผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านและดำเนินการประชุมเพื่อจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสำหรับนักเรียนในการเตรียมความพร้อมสู่โรงเรียนใหม่ รวมทั้งกำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละงานที่ได้

รับมอบหมาย เพื่อเตรียมความพร้อมในการเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่ ดังนี้ 1) ผู้อำนวยการโรงเรียน มีหน้าที่ในการเฝ้าอำนวยความสะดวกในเรื่องของการติดต่อประสานงานกับทีมผู้เชี่ยวชาญทางการศึกษาพิเศษ และให้ความเห็นเกี่ยวกับการวางแผนเปลี่ยนผ่าน 2) รองผู้อำนวยการโรงเรียนติดต่อประสานงานกับแพทย์ที่ดูแลรักษานักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เข้ารับการตรวจวินิจฉัยจากแพทย์ และทำหน้าที่พานักเรียน ครู พ่อแม่ของนักเรียนไปพบแพทย์ 3) ผู้ปกครองให้ข้อมูลเกี่ยวกับนักเรียน รับทราบปัญหา และหาแนวทางการช่วยเหลือ รวมทั้งให้ความเห็นเกี่ยวกับการวางแผนเปลี่ยนผ่าน 4) ครูประจำชั้นโรงเรียนเดิม มีบทบาทหน้าที่ในการพานักเรียนไปพบแพทย์ และศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนใหม่ก่อนที่จะพานักเรียนกับผู้ปกครองของนักเรียนไปเยี่ยมชมโรงเรียนและทำการชี้แจงข้อมูลของนักเรียนกับครูโรงเรียนใหม่ 5) ครูการศึกษาพิเศษ เป็นผู้ช่วยผู้วิจัยในการติดต่อประสานงานกับผู้ปกครองของนักเรียน ชี้แจงข้อมูลให้ผู้ปกครองรับทราบถึงปัญหาของนักเรียน และขออนุญาตพานักเรียนไปพบแพทย์ และ 6) ครูประจำชั้นโรงเรียนใหม่ มีหน้าที่ดูแลนักเรียน ฝึกนักเรียนเพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้าสู่สภาพแวดล้อมใหม่ และมีหน้าที่ประเมินความสามารถในการปรับตัวเข้าสู่สภาพแวดล้อมใหม่

ขั้นตอนที่ 4 การปฏิบัติตามแผนเปลี่ยนผ่านรองผู้อำนวยการและผู้วิจัยได้พานักเรียนและผู้ปกครองไปพบแพทย์ ซึ่งแพทย์ได้ทำการวินิจฉัยโรคและให้ยาควบคุมสมาธิที่นักเรียนเคยรับประทานติดต่อกันเป็นประจำทุกเดือนและแพทย์ได้ทำการส่งต่อนักเรียนเพื่อเข้ารับการปรับพฤติกรรมที่สถาบันสุขภาพเด็กแห่งชาติมหาราชินีต่อไป จึงทำให้ผู้ปกครองรับทราบปัญหาของนักเรียน ใส่ใจนักเรียนมากขึ้น ปฏิบัติตามคำแนะนำของแพทย์อย่างใกล้ชิด และให้ความร่วมมือกับทุกฝ่ายในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสู่โรงเรียนใหม่ จากนั้นจึงได้ทำการติดต่อโรงเรียนใหม่ ทำให้ผู้วิจัยทราบข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนใหม่ และยังทำให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับโรงเรียนใหม่ เมื่อผู้วิจัยได้ให้ข้อมูลของนักเรียนกับครูประจำชั้นโรงเรียนใหม่และบุคลากรภายในโรงเรียนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนักเรียน ซึ่งได้รับความร่วมมือในการปฏิบัติตามแผนเปลี่ยนผ่าน และดูแลช่วยเหลือนักเรียนให้การเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่เป็นอย่างดี จากนั้นเมื่อผู้ปกครองได้เดินทางไปเยี่ยมชมโรงเรียนใหม่จึงเกิดความรู้สึกพึงพอใจที่ทางโรงเรียนใหม่มีบริการสนับสนุนที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน เกิดความไว้วางใจครูโรงเรียนเดิมที่ให้ความห่วงใยนักเรียน ทำให้ผู้ปกครองหันมาใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 5 การประเมินผลและติดตามผล จากการที่ได้ดำเนินการปฏิบัติตามแผนเปลี่ยนผ่านไปแล้ว ผู้วิจัยได้ประเมินผลและติดตามผลพฤติกรรมการเล่นกับเพื่อน ดังนี้ 1) ด้านการเล่นกับเพื่อน พบว่า นักเรียนสามารถเล่นกับเพื่อนผู้ชายและเพื่อนผู้หญิงได้อย่างเหมาะสม คือ สามารถขออนุญาตก่อนที่จะเข้าไปเล่นกับเพื่อนได้ และไม่ทำให้เพื่อนเจ็บตัว 2) ด้านความสัมพันธ์กับครู นักเรียนรู้สึกผูกพันกับครูไว้วางใจครู อยากมาโรงเรียนมากขึ้น และมีความสุขที่ได้อยู่โรงเรียนใหม่ และ 3) ด้านการเรียน นักเรียนมีความตั้งใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น ทำให้มีผลการเรียนดีขึ้น เนื่องจากครูได้ย้ายที่นั่งของนักเรียนให้มานั่งหน้าห้องเรียนติดกับกระดานดำใกล้ครูและมีเพื่อนบัดดี้นั่งข้างกัน โดยครูให้ความสนใจและสอนพิเศษนักเรียนแบบตัวต่อตัวในเรื่องการอ่านและการเขียน

ตอนที่ 4 ผลการให้ความช่วยเหลือตามกระบวนการเปลี่ยนผ่านจากการให้ความช่วยเหลือในการเปลี่ยนผ่านไปสู่โรงเรียนใหม่ พบว่า นักเรียนสามารถเริ่มต้นเล่นกับเพื่อนได้ดีมากขึ้น โดยนักเรียนจะเริ่มจากการสัมผัสตัวเพื่อนแล้วขออนุญาตเพื่อน และรอให้เพื่อนอนุญาตก่อนที่จะเข้าไปเล่นด้วยได้ และ

สามารถเล่นกับเพื่อนผู้ชายและเพื่อนผู้หญิงได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้นักเรียนยังมีสัมพันธภาพที่ดีกับครู นักเรียนมักจะชอบบอกรักครู มีความรู้สึกผูกพันกับครู มีปัญหาอะไรจะมาเล่าให้ครูฟังอยู่เสมอ ส่งผลให้การเรียนของนักเรียนดีขึ้นด้วย

อภิปรายผล

จากการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนออทิสติกชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ในการเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่ มีประเด็นที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผล ดังนี้

1. การรวบรวมข้อมูลการศึกษาเป็นรายกรณี เป็นการศึกษาข้อมูลจำเพาะของนักเรียนทั้งด้านสภาพร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และพฤติกรรม พบว่า นักเรียนมีความสามารถพิเศษทางด้าน การร้องเพลง เต้น และเล่นดนตรี ส่วนจุดด้อย คือ ไม่สามารถควบคุมอารมณ์ของตนเองได้ และยังขาดทักษะในการเล่นกับเพื่อน มีความสัมพันธ์ที่ไม่ดีกับเพื่อน มีพฤติกรรมซน อยู่ไม่นิ่ง มีความสามารถทางสติปัญญาอยู่ในระดับต่ำกว่าเกณฑ์เฉลี่ย ดังนั้นสิ่งที่จะต้องให้ความช่วยเหลืออย่างเร่งด่วนเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนที่จะเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่ คือ พฤติกรรมการเล่นกับเพื่อนซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นพฤติกรรมที่ควรให้ความช่วยเหลือและมีจำเป็นเพื่อให้นักเรียนสามารถปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่ ดังแนวคิดของ Scarfe (1966 อ้างใน ปัทมา บันเทิงจิต, 2548) กล่าวว่า การเล่นนั้นทำให้เด็กสามารถเรียนรู้วิธีการเข้าหาเพื่อน ช่วยให้เด็กปรับตัวกับสภาพแวดล้อมและสังคม ทั้งสังคมในระบบโรงเรียนและสังคมนอกระบบโรงเรียน เพื่อให้เด็กออทิสติกสามารถดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุขและใกล้เคียงเด็กปกติมากที่สุด

2. การให้ความช่วยเหลือพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสม ผู้วิจัยได้ทำการพัฒนาทักษะการเล่นกับเพื่อนให้กับนักเรียน โดยใช้หนังสือภาพเรื่องราวทางสังคมและแผนการจัดกิจกรรมเรื่องราวทางสังคมเพื่อนำมาใช้ในการสอนทักษะการเล่นกับเพื่อนที่เหมาะสมให้กับนักเรียน โดยก่อนดำเนินกิจกรรม พบว่านักเรียนยังมีพฤติกรรมการเล่นที่ไม่เหมาะสม ทำให้เพื่อนเจ็บตัวบ่อยครั้ง และหลังจากดำเนินกิจกรรม พบว่านักเรียนมีพฤติกรรมการเล่นกับเพื่อนที่ดีขึ้นตามลำดับสอดคล้องกับการศึกษาของ อีรากร มณีรัตน์ (2553) ที่ศึกษาการพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษาโดยใช้เรื่องราวทางสังคม พบว่า เมื่อให้นักเรียนอ่านเรื่องราวทางสังคมที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น โดยให้อ่านทีละเรื่องทุกวัน วันละ 2 ครั้ง สามารถลดพฤติกรรมที่เป็นปัญหาในการเรียนร่วมของนักเรียนออทิสติกได้

3. การจัดทำแผนเปลี่ยนผ่าน หลังจากที่ได้ให้ความช่วยเหลือพฤติกรรมการเล่นกับเพื่อนที่ไม่เหมาะสมแล้ว ผู้วิจัยได้จัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่ โดยเสนอผู้บริหารโรงเรียนแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่าน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียน มารดาของนักเรียน ครูประจำชั้นโรงเรียนเดิม ครูการศึกษาพิเศษ และครูประจำชั้นโรงเรียนใหม่ในการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านมีความจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อเตรียมการให้ความช่วยเหลือ และแก้ปัญหาให้นักเรียน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ สุวิมล อุดมพิริยะศักย์ (2548) กล่าวว่า กระบวนการเปลี่ยนผ่านที่เกิดจากการเคลื่อนย้ายนักเรียนจากการรับบริการจากที่หนึ่งไปสู่อีกที่หนึ่งซึ่งตัวนักเรียนและผู้เกี่ยวข้องต้องมีการรับรู้และเตรียมการร่วมกันทุกฝ่าย เพื่อให้มั่นใจว่านักเรียนยังคงได้รับบริการที่ต่อเนื่องเพื่อเตรียมการให้ความช่วยเหลือ สนับสนุนและแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้น

4. การปฏิบัติตามแผนเปลี่ยนผ่าน ผู้วิจัยได้พานักเรียนไปพบแพทย์ ซึ่งแพทย์ได้ทำการวินิจฉัยโรคและให้การรักษาโดยใช้ยาควบคุมสมาธิมารับประทานติดต่อกันเป็นประจำทุกเดือน จากนั้นจึงได้ทำการติดต่อโรงเรียนใหม่ ทำให้ผู้วิจัยทราบข้อมูลเกี่ยวกับโรงเรียนใหม่ และยังทำให้นักเรียนเกิดความคุ้นเคยกับโรงเรียนใหม่ จากนั้นเมื่อผู้ปกครองได้เดินทางไปเยี่ยมชมโรงเรียนใหม่จึงเกิดความรู้สึกพึงพอใจที่ทางโรงเรียนใหม่มีบริการสนับสนุนที่สอดคล้องต่อความต้องการจำเป็นพิเศษของนักเรียน เกิดความไว้วางใจกับครูโรงเรียนเดิมที่ให้ความห่วงใยนักเรียน ทำให้ผู้ปกครองหันมาใส่ใจดูแลช่วยเหลือนักเรียนมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของ สุจิตพร สี่ฝั้น (2550) กล่าวว่า การให้บริการในระยะเชื่อมต่อนเฉพาะบุคคลที่มีประสิทธิภาพ ควรมีการเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก รายงานทางการแพทย์ เพื่อเป็นข้อมูลให้แก่บุคลากรที่เกี่ยวข้องในระยะเชื่อมต่อนี้โดยเร็วที่สุด จากนั้นควรให้ผู้ปกครองได้มีโอกาสเยี่ยมชมโรงเรียน ทั้งกรณีที่พาเด็กเข้าเยี่ยมโรงเรียนด้วย และกรณีที่ผู้ปกครองมาโดยไม่พาเด็กมาด้วย โดยผู้ปกครองควรได้เห็นอาคารสถานที่และวิธีการที่ครูทำงานร่วมกับเด็กคนอื่นๆ ทั้งในและนอกห้องเรียน การพูดคุยแลกเปลี่ยนข้อมูลกับครูคนใหม่ก่อนเปิดเรียน เพื่อครูได้รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็กและรู้วิธีที่จะช่วยเหลือเด็กเมื่ออยู่ในชั้นเรียน เพื่อเป็นสร้างสัมพันธ์ภาพอันดีระหว่างเด็ก พ่อแม่/ผู้ปกครอง และครู เพื่อนักเรียนและครอบครัวไม่เกิดความวิตกกังวลเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น

5. การประเมินผลและติดตามผล จากการที่ได้ดำเนินการปฏิบัติตามแผนเปลี่ยนผ่านไปแล้ว ผู้วิจัยได้ประเมินผลและติดตามผลพฤติกรรมการเล่นกับเพื่อน พบว่า นักเรียนสามารถเล่นกับเพื่อนผู้ชายและเพื่อนผู้หญิงได้อย่างเหมาะสม คือ สามารถพูดขออนุญาตก่อนที่จะเข้าไปเล่นกับเพื่อนได้เองและไม่ทำให้เพื่อนเจ็บตัว และนักเรียนยังรู้สึกผูกพันกับครู ไว้วางใจครู มีความสุขที่ได้อยู่โรงเรียนใหม่ ส่งผลให้นักเรียนมีผลการเรียนที่ดีขึ้นตามลำดับ สอดคล้องกับการศึกษาของ จิราภรณ์ อักษรนุ (2557) ที่ศึกษาความสามารถในการปรับตัวสู่สภาพแวดล้อมใหม่ของเด็กออทิสติกโดยใช้แผนเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลจากบ้านสู่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด พบว่า หลังจากที่มีการจัดกิจกรรมตามแผนเปลี่ยนผ่านแล้วพบว่านักเรียนมีพฤติกรรมในการใช้โรงอาหาร และการทำกิจกรรมหน้าเสาธงดีขึ้นตามลำดับ

6. จากการให้ความช่วยเหลือนักเรียนในการเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่ พบว่า นักเรียนมีความสามารถในการปรับตัวเข้าสู่สภาพแวดล้อมใหม่ได้เป็นอย่างดี โดยผู้วิจัยพบว่า นอกจากผลสำเร็จที่เกิดจากการปฏิบัติตามกระบวนการ 5 ขั้นตอนแล้วยังพบปัจจัยของความสำเร็จ ดังนี้

6.1 ด้านความสัมพันธ์กับครู นักเรียนรู้สึกอยากมาโรงเรียนมากขึ้น เมื่อมีปัญหาอะไรก็จะมาเล่าให้ครูฟังอยู่เสมอ มักจะบอกรักครู ผูกพันกับครู และไว้วางใจครูโรงเรียนใหม่ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูโรงเรียนใหม่ เป็นครูการศึกษาพิเศษที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ เมื่อได้รับทราบข้อมูลของนักเรียนอย่างละเอียดจากครูโรงเรียนเดิมก็พร้อมที่จะนำไปใช้ในการให้ความช่วยเหลือนักเรียนได้ทันที นอกจากนี้ครูโรงเรียนใหม่ยังมีสัมพันธ์ภาพที่ดีกับครูโรงเรียนเดิมและผู้ปกครองของนักเรียน ทั้งนี้เป็นเพราะว่ามีครูโรงเรียนเดิมคอยเป็นผู้เชื่อมความสัมพันธ์ระหว่างผู้ปกครองกับครูโรงเรียนใหม่ให้มีสัมพันธ์ภาพอันดีต่อกัน ทำให้ผู้ปกครองของนักเรียนไว้วางใจครูโรงเรียนใหม่ และทำให้การดูแลช่วยเหลือนักเรียนเป็นไปอย่างราบรื่น

6.2 ด้านความสัมพันธ์กับเพื่อน นักเรียนสามารถแสดงพฤติกรรมการเล่นที่ถูกต้องกับเพื่อนได้ ทั้งนี้เป็นเพราะว่าครูโรงเรียนเดิมมีความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการปรับพฤติกรรมเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษ จึงได้นำเทคนิคการปรับพฤติกรรมโดยใช้เรื่องราวทางสังคมมาใช้แก้ปัญหาลเล่นกับเพื่อนของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีทักษะการเล่นกับเพื่อนที่ดีขึ้นก่อนเปลี่ยนผ่านไปสู่โรงเรียนใหม่ ประกอบกับเวลาที่นักเรียนอยู่โรงเรียนจะรับประทานยาควบคุมสมาธิอย่างต่อเนื่องเป็นประจำทุกวันทั้งเวลาเช้าและพักกลางวัน ทำให้นักเรียนสามารถควบคุมตนเองได้ และเพื่อนที่โรงเรียนใหม่ก็ยังให้ความรัก ความเข้าใจ เห็นนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่ม คอยให้คำแนะนำ พานักเรียนไปรู้จักสถานที่ต่างๆ ภายในโรงเรียน ทำให้นักเรียนรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย เวลาอยู่ที่โรงเรียนใหม่ นอกจากนี้การที่ครูโรงเรียนเดิมมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของการเปลี่ยนผ่าน ทำให้สามารถส่งต่อนักเรียนให้กับครูประจำชั้นโรงเรียนใหม่ได้อย่างราบรื่น

6.3 ด้านการเรียน นักเรียนมีความตั้งใจในการทำงานมากยิ่งขึ้น ทำให้มีผลการเรียนดีขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่านักเรียนได้เรียนในห้องเรียนรวมที่มีทั้งเด็กทั่วไปและเด็กที่มีความต้องการจำเป็นพิเศษเรียนรวมอยู่ด้วยกันจำนวนไม่มากนัก ทำให้ครูสามารถดูแลนักเรียนได้อย่างทั่วถึง และมีเพื่อนที่เป็นบัดดี้นั่งใกล้กันคอยช่วยเหลือเรื่องการเรียน รวมทั้งมีครูการศึกษาพิเศษ และนักจิตวิทยาให้การดูแลช่วยเหลืออย่างใกล้ชิด หลังเลิกเรียนครูประจำชั้นที่โรงเรียนใหม่จะสอนพิเศษให้กับนักเรียนแบบตัวต่อตัว และทางโรงเรียนใหม่ยังมีห้องดนตรีให้นักเรียนได้ฝึกตีกลองสะบัดชัยในตอนพักกลางวันและวันเสาร์โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมให้นักเรียนได้แสดงความสามารถพิเศษทางด้านดนตรี ประกวดร้องเพลง และเต้นในวันสำคัญต่างๆ ของโรงเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เห็นคุณค่าในตนเอง และอยู่โรงเรียนใหม่ได้อย่างมีความสุข

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการจัดอบรมครูและผู้ปกครองให้รับทราบเกี่ยวกับการศึกษานักเรียนเป็นรายกรณี เพื่อให้สามารถรวบรวมและวิเคราะห์พฤติกรรมเชิงลึกของนักเรียนได้ก่อนที่จะส่งต่อถึงทีมแพทย์ผู้เชี่ยวชาญ
2. ในการรวบรวมข้อมูลกรณีศึกษา ครูและผู้ปกครองควรร่วมกันรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์พฤติกรรมของนักเรียนที่ชัดเจน แล้วนำมาเตรียมความพร้อมให้แก่แก่นักเรียนเพื่อให้นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมสามารถเปลี่ยนผ่านสู่โรงเรียนใหม่ได้อย่างราบรื่น
3. การใช้เรื่องราวทางสังคมครูผู้สอนควรมีความอดทน ใจเย็น ให้ความเมตตาในการฝึกหรือให้ความช่วยเหลือ เพื่อให้ นักเรียนสามารถปฏิบัติตามได้ จะทำให้นักเรียนพัฒนาทักษะด้านการเล่นกับเพื่อนได้ดียิ่งขึ้น
4. การจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านจะต้องมีการสร้างทีมบุคลากรที่มีประสิทธิภาพ ที่ต้องเข้าใจบทบาทหน้าที่ของตนเอง ให้ความร่วมมือและมีการประสานงานกัน โดยการทำงานกันเป็นทีม ประกอบด้วยบุคลากรภายในสถานศึกษา ผู้ปกครอง นักสหวิชาชีพและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย
5. ในการปฏิบัติตามแผนเปลี่ยนผ่านสามารถเพิ่มหรือขยายระยะเวลาในการปฏิบัติตามแผนได้เพื่อเป็นประโยชน์ในการให้ความช่วยเหลือแก่นักเรียนที่มีภาวะออทิซึมได้อย่างเหมาะสม
6. ควรมีการติดตามผลการจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านสำหรับนักเรียนออทิซึมอย่างต่อเนื่อง จะทำให้การจัดทำแผนเปลี่ยนผ่านไปสู่โรงเรียนใหม่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2558). *แบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์เด็กอายุ 6 – 11 ปี*. นนทบุรี: กรมสุขภาพจิต.
- จิราภรณ์ อักษรนุ. (2557). *การศึกษาความสามารถในการปรับตัวสู่สภาพแวดล้อมใหม่ของเด็กออทิสติกโดยใช้แผนเปลี่ยนผ่านเฉพาะบุคคลจากบ้านสู่ศูนย์การศึกษาพิเศษประจำจังหวัด*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ, มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ, ชาญวิทย์ พรนภดล, วัจนินทร์ โรหิตสุข, นิรมล ยสินทร, สุพัตรา วงศ์วิเศษ แอนดราตี, ฐาปณีย์ แสงสว่าง และ วิรมลล์ โล้เจริญรัตน์. (2559). *แบบคัดกรองนักเรียนที่มีภาวะสมาธิสั้น บกพร่องทางการเรียนรู้ และออทิสซึม*. กรุงเทพฯ: ศูนย์ศึกษาและพัฒนากิจการการศึกษาพิเศษ “คุณพุ่ม” คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ดารณี อุทัยรัตนกิจ, ผกามาศ นันทจิรวัดณ์, ธัชทฤต เทียมธรรม, และ เนตรบุญ บุญรัตนกรกิจ. (2558). *การประเมินความพร้อมทางการเรียน สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร*. กรุงเทพฯ: สถาบันพัฒนาคุณภาพวิชาการ.
- ทวีศักดิ์ สิริรัตน์เรขา. (2560). *เรียนรู้และเข้าใจเด็กออทิสติก*. สืบค้นเมื่อ 16 มีนาคม 2561 จาก <http://www.happyhomeclinic.com/au06-understand.htm>.
- จิรากร มณีรัตน์. (2553). *การพัฒนาทักษะทางสังคมสำหรับนักเรียนออทิสติกในโรงเรียนเรียนร่วมระดับประถมศึกษาโดยใช้เรื่องราวทางสังคม*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาหลักสูตรและการสอนการศึกษาพิเศษ, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปัทมา บันเทิงจิต. (2548). *การศึกษาทักษะทางสังคมด้านการเล่นกับเพื่อนของเด็กออทิสติกโดยการจัดกิจกรรมการเล่นที่บ้านของไทยประกอบกับการสื่อด้วยภาพ*. สารนิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาพิเศษ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- เพ็ญแข ลิ้มศิลา. (2547). *รวมเรื่องน่ารู้เกี่ยวกับออทิสซึม*. สมุทรปราการ: ช.แสงงามการพิมพ์.
- ศูนย์บริการจิตวิทยาและแนะแนว. (2560). *แบบประเมินพฤติกรรม (Conners' Rating Scales)*. กรุงเทพฯ: ศูนย์บริการจิตวิทยาและแนะแนว โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุขิริน เย็นสวัสดิ์. (2553). *เปิดโลกออทิสติก*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุจิตรพร สีฝั้น. (2550). *การพัฒนาแบบการให้บริการในระยะเชื่อมต่อเฉพาะบุคคลสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษจากระบบการให้บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเข้าสู่ระบบโรงเรียน*. ปริญญานิพนธ์การศึกษาดุษฎีบัณฑิต สาขาการศึกษาพิเศษ, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุวิมล อุดมพิริยะศักดิ์. (2548). *การบริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มเด็กที่มีความบกพร่องทางการเห็น*. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต.
- สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ. (2554). *การจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล*. กรุงเทพฯ: สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ.
- Hart, J.E., & Whalon, K.J. (2011). Creating social opportunities for students with autism spectrum disorder in inclusive settings. *Intervention in school and clinic*, 20 (10), 1-6.

Naglieri, Jack, A. (2003). *Naglieri Nonverbal Ability Test Individual Administration*.
San Antonio: The Psychological Corporation.

Reynolds, Cecil R., Hickman, & Julia A. (2004). *Draw-a-Person Intellectual Ability Test
for Children, Adolescents, and Adults*. Texas: Pro-Ed.